

Reactie NBBU internetconsultatie wetsvoorstel Wet op de zelfstandigenverklaring en Wet minimumbeloning zelfstandigen ZZP

Graag bieden wij u met deze reactie onze inzichten over de wetsvoorstellen Wet op de zelfstandigenverklaring en Wet minimumbeloning zelfstandigen

Conclusie

Het kabinet neemt maatregelen om, in afwachting van de resultaten van de Commissie Regulering van Werk, de partijen alvast meer zekerheid te geven. De NBBU verwacht dat dit met onderhavige regelgeving niet wordt bereikt. Ook is het de vraag of met invoering van het minimumtarief van € 16,- wordt bereikt dat schijnzelfstandigheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt wordt voorkomen. Het grote knelpunt zit hem wat ons betreft in de voor zzp'ers rigide en verouderde arbeidswetgeving.

Na de afschaffing van de VAR zijn er het debacle van de Beschikking Geen Loonheffing en de mislukking van de Wet DBA geweest. Beide wetten leunden op instrumentarium bij de uitvoering van het huidig arbeidsrecht. Met de ter internetconsultatie voorgelegde onderwerpen en de ontwikkeling van een webmodule wordt nu voor de derde keer een methode uitgeprobeerd om verouderde wetgeving werkbaar te krijgen. Veel logischer is het om de verschijning van het eindrapport van de Commissie Regulering van Werk af te wachten en op basis van die resultaten, in overleg met de veldpartijen tot een definitieve herstructurering van de wet- en regelgeving te komen.

Over de voorgelegde concepten zijn wij het volgende van mening:

Zekerheid vooraf

De NBBU vindt het belangrijk dat opdrachtgevers en opdrachtnemers vooraf zekerheid krijgen over de kwalificatie van hun arbeidsrelatie. De zogenaamde holistische benadering biedt echter alleen zekerheid achteraf. De memorie van toelichting benoemt: *“Het versimpelen van de juridische grens doet geen recht aan de complexe maatschappelijke realiteit en de grote diversiteit waarin partijen hun werkrelaties vormgeven.”* En: *“Uitgangspunt blijft dat toetsen op de feitelijke aard van de arbeidsrelatie essentieel blijft.”* Voorgaande betekent dat de onzekerheid die is ontstaan na het vervallen van de VAR, met de voorgestelde wetgeving blijft bestaan. Dit betreurt de NBBU zeer. We zijn van mening dat de enige mogelijkheid om weer rust te brengen in de markt van de opdrachtrelatie, is door de zelfstandige een goede, aparte positie te geven in het Burgerlijk Wetboek. De definitie zou bijvoorbeeld kunnen aansluiten bij de voorwaarden zoals die gelden voor de ondernemer voor de inkomstenbelasting, zoals continuïteit en ondernemersrisico, zonder dat de feitelijke aard van de arbeidsrelatie bepalend is. De kwalificatie van de arbeidsrelatie kan blijven meespelen maar is dan van ondergeschikt belang. Dit is des te logischer omdat de handhaving van de feitelijke aard van de arbeidsrelatie niet adequaat kan worden ingeregd.

Dat betekent niet dat we nu stil moeten zitten. Inspelend op wijzigende wetgeving en in afwachting van de eindrapportage van de Commissie Regulering van Werk, kunnen alvast in sectorale pilots varianten worden uitgetest met het werken met een ondernemersovereenkomst waarbij de zelfstandige wordt beoordeeld op het (bewust gekozen) ondernemerschap. Het werken langs deze weg kan bij enkele grote sectoren rekenen op brede steun en medewerking van veldpartijen.

Minimumtarief van € 16,-

Als NBBU vinden we het belangrijk dat misstanden aan de onderkant van de arbeidsmarkt worden aangepakt en dat, waar nodig, passende wetgeving wordt ingevoerd. Met het wetsvoorstel missen we echter maatwerk, waardoor de maatregelen niet alleen betrekking hebben op het werken met zzp'ers aan de onderkant van de markt, maar is het een lastenverzwaring voor iedere opdrachtgever en iedere zzp'er. Ongeacht de hoogte van het tarief dient bij iedere opdracht het uurtarief onderbouwd te worden en moet op basis van nacalculatie herbeoordeling plaatsvinden. Veel opdrachten worden op basis van een all-in tarief/ vaste aanneemsom of stukloon beloofd. Deze moeten in tegenstelling tot de huidige situatie naar uurlonen worden teruggebracht, ook al ligt het tarief ver boven de ondergrens.

Wat betreft de introductie van de civielrechtelijke ketenaansprakelijkheid voor het minimumtarief is de NBBU van mening dat dit een te verstrekkende maatregel is om van toepassing te laten zijn op alle opdrachtrelaties. Uitgangspunt is een volwaardige business-to-business relatie. Daarbij past een dergelijke wettelijke aansprakelijkheid niet.

Zelfstandigenverklaring

De onzekerheid die is ontstaan na het vervallen van de VAR ziet de regering als een urgent knelpunt. Voorgesteld wordt daarom om een uitzondering te maken voor het hoge tarief, als beperkte, afgebakende groep. De memorie van toelichting benoemt dat door Europees- en internationaal recht de opt-out regeling beperkt is. Indien er achteraf toch wordt geconstateerd dat er sprake is van loon, arbeid en gezag, is toch een deel van het arbeidsrecht van toepassing. Naar de mening van de NBBU wordt hier een nieuwe categorie werkenden geïntroduceerd: werknemers naar Europees recht. Er worden ook nieuwe definities geïntroduceerd: werkende en werkverstrekker. Hoe deze nieuwe begrippen doorwerken in ons rechtstelsel is onvoldoende uitgewerkt.

De NBBU is er daarnaast op tegen dat de opt-out regeling een beperking van de opdrachtduur bevat van één jaar. Het is ongewenst dat door duuroverschrijding – al dan niet op basis van de uitkomst van de webmodule – de kwalificatie van de arbeidsrelatie gedurende een opdracht wijzigt. Het is een illusie te denken dat opdrachtgevers in dergelijke gevallen zzp'ers aansluitend een dienstverband aanbieden, nog los van de vraag of deze opdrachten überhaupt binnen het dienstverband uitgevoerd kunnen worden. Bij duuroverschrijdingen zullen met de voorgestelde wetgeving veel zzp'ers hun opdracht verliezen en komt de continuïteit van opdrachten in gevaar.

De NBBU is van mening dat via dit wetsvoorstel een zeer wezenlijke wijziging van het rechtsstelsel wordt geïntroduceerd dat absoluut niet als een “stand alone” wetsvoorstel behandeld kan worden. We pleiten om eerst de visie op de plaats van de zelfstandige op de arbeidsmarkt van de Commissie Regulering van werk af te wachten. Daarna is het moment om, in samenhang met de andere knelpunten van de arbeidsmarkt, onderliggende wetgeving in nauw overleg met veldpartijen uit te werken.

De NBBU is een sterk groeiende brancheorganisatie en belangenbehartiger van meer dan 1250 ondernemers die zich richten op de flexibele arbeidsmarkt. Het lidmaatschap van de NBBU is een kwaliteitswaarborg voor goed ondernemerschap. NBBU-leden bemiddelen per jaar ruim 200.000 mensen naar werk en hebben ongeveer 7.000 vaste medewerkers in dienst. De NBBU organiseert al sinds 2013 jaarlijks de bijeenkomst 'De Arbeidsmarkt van Morgen' met medewerking van Nyenrode Business Universiteit.